

O CERCETARE ECLEZIOLOGICĂ ASUPRA DINAMICII BISERICILOR BAPTISTE DIN CONSTANȚA ÎN CONTEXTUL PLURALISMULUI RELIGIOS

Drd. Aurel SILIVESTRU

*Universitatea din București, Facultatea de Teologie Baptistă,
Școala Doctorală de Teologie și Studii Religioase
aurelsilivestru@gmail.com*

ABSTRACT: *An ecclesiological research on the dynamics of Baptist churches in Constanta in the context of religious pluralism.*

Ecclesiological and ethnographic research is valuable in that it can inspire the ecclesial practices of other churches. They provide the wisdom that faith communities need to contextualize the teaching about the church. Dobrogea represents an interesting space for research not only because of its religious pluralism, but also because for Baptist churches it is one of the spaces where the Baptist movement began in Romania. This research focuses on the religious realities in Constanța county, having as a starting point the multicultural context and religious pluralism, then analyzing the dynamics of some churches, and finally, a reporting of the situation exists to the practices of healthy churches.

Keywords: *church revitalization, ecclesiological research, religious pluralism.*

Prezentul material reprezintă o parte dintr-un proiect mai mare de cercetare realizat în cadrul Școlii Doctorale de Teologie și Studii Religioase intitulat „Reflecție teologică asupra revitalizării comunităților de credincioși din cadrul Comunității Bisericilor Creștine Baptiste Constanța”. Scopul cercetării este să ofere o radiografie a stării actuale cât și posibilitatea unei înțelegeri a factorilor socio-culturali și ecleziali, care influențează, pozitiv sau negativ, dinamica bisericilor baptiste din cadrul Comunității Bisericilor Creștine Baptiste Constanța. De asemenea, cu acest prilej se va realiza o documentare istorică asupra evoluției comunităților de credincioși din această zonă și vor

putea fi valorificate experiențele pozitive din mediul eclezial care au adus rezultate. Cercetarea va oferi o perspectivă biblică, cât și elaborarea unei reflecții teologice, în baza analizei stării actuale a bisericii, a documentării asupra evoluției istorice, cât și a cercetării modelelor eclesiale existente.

Constanța – un spațiu cu o diversitate etnică și religioasă

Situat în zona de Sud-Est a României, pe un tărâm aflat între fluviul Dunărea și Marea Neagră, orașul Constanța se remarcă printr-o istorie milenară, o diversitate etnică și religioasă. Prima atestare istorică este din anul 657 î. Hr.¹ Înființat ca și colonie greacă, purtând numele de Tomis, orașul ajunge să fie cucerit de romani și o bună perioadă de timp se află sub ocupația otomană. Odată cu trecerea timpului și dezvoltarea localității, numele a fost schimbat în Constanța. Beneficiind de o poziție strategică, la Marea Neagră, orașul a devenit cel mai important centru economic din Regiunea de Sud-Est, beneficiind de cel mai mare port din bazinul Mării Negre.² Plajele și climatul temperat continental au dus la dezvoltarea turistică a zonei și în mod special a Constanței.

Rezultatele recensământului din anul 2021, evidențiază o diversitate etnică și religioasă atât a orașului Constanța, cât și a județului Constanța. Alături de români, care sunt majoritari, conviețuiesc un număr important de cetățeni aparținând altor etnii, predominanți fiind tătarii și turcii. Dr. Sorin Marcel Colesniuc, din cadrul Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța, consideră, pe bună dreptate, că:

„În Dobrogea, relațiile dintre români și minoritățile naționale au fost și sunt foarte bune, motiv pentru care Dobrogea este considerată a fi un model de convietuire, multietnică și multiculturală.”³

Conform datelor obținute la recensământul din 2021, orașul Constanța are 263688 de locuitori, iar județul Constanța are 655997 de locuitori. Datele care reflectă structura etnică și cea religioasă pot fi observate în următoarele două table.⁴

1 *Strategia de dezvoltare și promovare a turismului în Municipiul Constanța*, p. 16.
http://www.cjc.ro/dyn_img/Strategie_jud.Cta/Propunere_Strategie_Dezvoltare_Durabila_Jud.Constanta_2021-2027.pdf

2 *Ibidem*.

3 Sorin Marcel Colesniuc, *Dobrogea, edificii cu mozaic: credința, cultura, cetatea*, Constanța, Ex Ponto, 2019, p. 16.

4 <https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-etno-culturale-demografice/>

Tabelul nr. 1. Structura etnică a județului și municipiului Constanța

CONSTANȚA	JUDEȚ	MUNICIPIU
Români	504344	201648
Maghiari	313	152
Romi	6593	1515
Ucrainieni	133	92
Germani	122	74
Turci	16121	4383
Ruși-Lipoveni	4084	841
Tătari	16918	6802
Sârbi	20	11
Slovaci	4	
Bulgari	72	42
Croați	3	3
Greci	232	192
Italieni	117	53
Evrei	37	29
Polonezi	15	7
Armeni	189	164
Albanezi	28	18
Macedoneni	52	44
Altă etnie	1559	652
Informație nedisponibilă	105039	46990

Vestigiile istorice atestă o viață religioasă intensă și diversă, în această zonă a țării. Rezultatele recensământului arată că s-a păstrat această diversitate religioasă. Deși, creștinii (de diferite confesiuni) sunt majoritari, se poate remarca prezența unei comunități importante musulmane.

Tablelul nr. 2. Structura religioasă a județului și municipiului Constanța

CONSTANȚA	JUDEȚ	MUNI- CIPIU
Ortodoxă (Biserica Ortodoxă Română)	488180	193654
Romano-Catolică	4000	1671
Reformată	114	64
Penticostală (Cultul Crestin Penticostal - Biserica lui Dumnezeu Apostolică)	2703	322
Greco-Catolică (Biserica Romană Unită cu Roma)	194	107
Baptistă (Cultul Crestin Baptist)	1038	436
Adventistă de Ziua a Șaptea	1066	250
Musulmană (Cultul Musulman)	36725	11851
Unitariană (Biserica Unitariana Maghiara)	13	4
Martorii lui Iehova	335	148
Creștină dupa Evanghelie	163	89
Creștină de Rit Vechi	3696	647
Evanghelică Lutherană (Biserica Evanghelică Lutherană din România)	58	30
Ortodoxă Sârbă	208	79
Evanghelică (Biserica Evanghelică Română)	94	32
Evanghelică de Confesiune Augustană	31	4
Mozaică (Federația Comunităților Evreiești din România - Cultul Mozaic)	51	32
Armeană (Arhiepiscopia Bisericii Armene)	64	58
Altă religie (asociații religioase sau grupări religioase)	265	137
Fără religie	1703	1168
Ateu	1963	1357
Agnostic	650	475
Informație nedisponibilă	112683	51073

Prezența unei diversități etnice oferă atât județului, cât și orașului Constanța, o diversitate de tradiții istorice și culturale. Aceste comunități nu și-au pierdut identitatea, ci îmbogățesc viața orașului și contribuie la dezvoltarea lui, nu doar economică, ci și religioasă și culturală. Creștinii bapțiști sunt parte din această diversitate și își pot aduce contribuția la dezvoltarea spirituală și culturală a orașului.

Religia și biserica – progres, stagnare sau declin?

Viața religioasă nu este o constantă, aceasta poate varia în timp. Cercetările sociologice pot surprinde diferite aspecte ale vieții religioase a unei societăți sau a vieții unei comunități de credincioși. Conform unei cercetări sociologice făcută în anul 2022⁵, românii se consideră în procent de 54,4 % religioși, iar 28,7 % înclină în această direcție. Un aspect pozitiv, remarcat de acest studiu, este faptul că 91,6 % dintre români, afirmă că ei cred în Dumnezeu. Zilnic, sau aproape zilnic, 53,9% dintre români, afirmă că roscesc o rugăciune, iar 13,1% se roagă cam o dată pe săptămână. Biserica se bucură de o încredere foarte mare: 29,6 % au foarte multă încredere în biserică, în timp ce 36,7 % afirmă că au multă încredere în biserică. Un aspect surprinzător este faptul că, deși foarte mulți români se declară religioși și că au o părere bună despre biserică, mult mai puțini aleg să frecventeze biserica. Astfel, conform studiului, 26,6 % merg la biserică o dată pe săptămână sau mai des, 16,8 % cam o dată pe lună și 19,3 % doar la sărbătorile mari. Dintre respondenți, 94,2 % consideră că bisericile ar trebui să se ocupe mai mult de ajutorarea bolnavilor și a persoanelor nevoiașe, iar 69,0% consideră că bisericile ar trebui să fie mai prezente în viața publică, în educație, cultură, mass-media. Conform studiului, zona Dobrogea, Muntenia și Oltenia, este a doua din țară ca religiozitate după Moldova și Bucovina.

Acest studiu arată că orașul Constanța este un oraș în care oamenii sunt preocupați de viața religioasă și de biserică. Totuși, faptul că aproximativ unul din patru români merg în mod regulat la biserică arată că există loc pentru o viață religioasă mai bună. Dorința respondenților ca biserica să fie mai implicată în viața socială și publică a societății arată că există o nevoie pe care misiunea bisericii o poate împlini.

Dacă biserica își asumă că rolul ei este să impregneze societatea cu mesajul mântuirii prin Christos, atunci:

5 <https://larics.ro/barometrul-vietii-religioase-editia-a-iii-a/>

„Misiunea nu se referă doar la a-i determina pe oameni să accepte Evanghelia cognitiv. Teologia misiunii este incompletă, până când nu vorbește despre pătrunderea Evangheliei în fiecare aspect al vieții și al lumii unui popor. Atunci când vestea bună a lui Isus pătrunde într-o societate, cei care răspund trebuie să decidă ce vor face cu multe dintre vechile aspecte ale culturii lor.”⁶

Richard Niebuhr în lucrarea sa „Cristos și cultura”, a identificat cinci moduri în care biserica s-a raportat la cultură de-a lungul istoriei.⁷ Aceste moduri merg de la izolare, la transformare. O biserică care își propune să mărturisească Evanghelia lui Christos, are nevoie să fie prezentă și relevantă în cultura pe care vrea să o influențeze. Dietrich Bonhoeffer consideră că biserica trebuie să fie activă și implicată în viața oamenilor:

„Biserica este biserică doar atunci când există pentru alții...Biserica trebuie să participe la problemele seculare ale vieții umane obișnuite, nu să domine, ci să ajute și să slujească. Ea trebuie să le spună oamenilor de orice vocație, ce înseamnă să trăiască în Hristos, să existe pentru alții.”⁸

Contextul este important, dar „mandatul bisericii locale, indiferent de perioada în care a existat în istorie, indiferent de contextual geografic, social și politic unde slujește biserica, și indiferent de statutul celor care compun o biserică, este același, și anume, facerea de ucenici”⁹.

Măsura în care biserica¹⁰ se implică și răspunde nevoilor societății poate face diferența între progres, stagnare sau declin.

În acest context ar trebui analizată viața și dinamica bisericilor baptiste din Constanța.

Prima biserică baptistă din România a fost inaugurată în anul 1856.¹¹ De atunci, credința baptistă s-a răspândit cu repeziciune în toată

6 Ott Craig, Stephen J. Strauss și Timothy C. Tennent, *Encountering Theology of Mission: Biblical Foundations, Historical Developments, and Contemporary Issues*, Grand Rapids, Baker Academic, 2010, p. 265.

7 Richard H. Niebuhr, *Cristos și cultura*, Oradea, Casa Cărții, 2021, pp. 62-73.

8 Dietrich Bonhoeffer, *Letters and Papers from Prison*, Updated edition, New York, Touchstone, 1997, ePub Edition, Chapter: After the Failure July 1944 to February 1945, Outline for a Book

9 Daniel Fodorean, *Dinamica Bisericii: repere fundamentale și funcționale*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2020, p. 80.

10 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Misiunea Bisericii în societate”, *Timotheus – Incursiuni Teologice Tematiche* 4 (2), 2017, pp. 57-76.

11 Alexa Popovici, *Istoria baptiștilor din România*, Oradea, Făclia, 2007, p. 15.

țara și au fost înființate mii de biserici, proces care continuă și în prezent. După anii 1990 bisericile baptiste din Constanța și împrejurimi, s-au implicat în plantarea de noi biserici, și înființarea Comunității Baptiste Constanța (în anul 1995). Primii ani au fost plini entuziasm. În acei ani s-au plantat multe biserici. Această asociere de biserici cuprinde comunități de credincioși din județul Constanța, o parte din județul Ialomița și o parte din județul Călărași. Comunitățile de credincioși din această zonă, au cunoscut perioade de expansiune, dar și de stagnare sau regres.

Plecând de la contextul social și religios, al orașului Constanța, bisericile baptiste pot experimenta o dinamică pozitivă sau negativă în funcție de modul în care înțeleg să valorifice oportunitățile oferite de acesta. Alături de celelalte confesiuni creștine, bisericile baptiste trebuie să își asume rolul de a împlini nevoile societății prin slujirea și mărturia creștină.

Dinamica societății și a bisericii

Societatea umană este într-o dinamică continuă. În ultimii ani, aceasta s-a accentuat față de secolele trecute. Aubrey Malphurs îl citează pe Peter Drucker, care afirmă că:

„La fiecare câteva sute de ani de-a lungul istoriei occidentale, a avut loc o transformare bruscă. În câteva decenii, societatea se rearanjează complet – viziunea sa asupra lumii, valorile sale de bază, structurile sale sociale și politice, artele, instituțiile sale cheie. Cincizeci de ani mai târziu, există o lume nouă. Iar oamenii născuți în acea lume nici nu își pot imagina lumea în care au trăit bunicii și în care s-au născut proprii lor părinți.”¹²

Această schimbare a societății influențează viața bisericii, aceasta trebuie să înțeleagă schimbările și să se adapteze acestora. Fiind parte a societății, biserica însăși este într-o continuă schimbare. Malphurs vorbește despre un ciclu de viață al unei biserici locale și încearcă să explice transformările prin care trece aceasta, prin ceea ce el numește curba S. Potrivit lui, aceasta „descrie modul în care practic totul în viață începe, crește, se ridică și apoi moare în cele din urmă”.¹³ El vede acest principiu ca fiind aplicabil

12 Aubrey Malphurs, *Advanced Strategic Planning: A 21st-Century Model for Church and Ministry Leaders*, 3rd edition, Grand Rapids, Michigan, Baker Books, 2013, ePub Edition, Introduction.

13 *Ibidem*.

oricărei societăți sau organizații umane, aplicându-se în orice domeniu al vieții fie secular, fie religios. Din acest motiv el spune:

„În ceea ce privește biserica, curba în S reprezintă în esență modelul ciclului său de viață. La fel ca oamenii, bisericile au un ciclu de viață. În general, o biserică se naște și în timp crește. În cele din urmă ajunge pe un platou, iar dacă nu se face nimic pentru a-l muta de pe acel platou, începe să scadă. Dacă nimic nu întrerupe declinul, va muri.”¹⁴

Privind lucrurile din această perspectivă, Malphurs consideră că declinul unei biserici poate fi oprit și schimbat, dacă se intervine la timp și se inițiază o nouă curbă S.¹⁵ Explicarea dinamicii bisericii locale prin acest ciclu de viață, asemănător organismelor biologice, scoate în evidență importanța conceptului de sănătate al bisericii. Un organism sănătos este în dezvoltare și creștere, pe când reversul este că un organism bolnav se îndreaptă spre dispariție.

David Brown, vorbind despre importanța revitalizării bisericii, citează un studiu din Statele Unite ale Americii, realizat în cadrul Convenției Baptiste de Sud potrivit căruia:

- ♦ 10-15 % dintre biserici sunt sănătoase și se multiplică;
- ♦ 70-75% dintre biserici sunt în faza de platou sau în declin;
- ♦ 10-15 % dintre biserici sunt în pericol de dispariție.¹⁶

Un alt studiu, realizat în Franța de către David Brown, printre păstorii din denominațiunea lui, a evidențiat următoarea perspectivă:

- ♦ 51% dintre biserici sunt sănătoase și se multiplică;
- ♦ 38% dintre biserici sunt în faza de platou sau în declin;
- ♦ 11% dintre biserici sunt în pericol de dispariție.¹⁷

Aceste studii nu pot fi generalizate, dar pot oferi un indiciu că nu toate bisericile locale sunt biserici sănătoase.

La nivelul Comunității Baptiste Constanța nu există studii privind dinamica bisericilor și a sănătății acestora. Singurele date, obținute de la secretariat, au fost cele legate de dinamica numărului de membrii a celor

14 *Ibidem.*

15 *Ibidem.*

16 David Brown, *Reconnect Your Church: A Practical Handbook for Church Revitalisation*, London, Inter-Varsity Press, 2023, p. 9.

17 *Ibidem*, p. 10.

22 de biserici, între anii 2011 și 2024.¹⁸ Din tabel lipsesc datele privitoare la anul 2020, deoarece în acel an nu au fost înregistrate.

Analizând fluctuația numărului de membrii la nivelul Comunității cât și a bisericilor din orașul Constanța (cel mai mare oraș din cadrul Comunității Baptiste Constanța) se poate observa o dinamică. Evoluția numărului de membrii nu a fost constantă, uneori a crescut, alteori a scăzut. Aceasta diferă între bisericile din Comunitatea Baptistă, dar și între cele din aceeași localitate (în acest caz, orașul Constanța).

Figura nr. 1. Evoluția numărului de membrii în Comunitatea Baptistă Constanța

În urma analizei a cinci biserici din orașul Constanța pot fi observate următoarele evoluții.

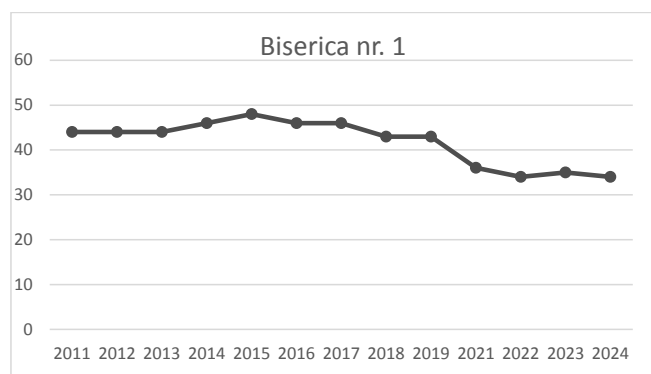

Figura nr. 2. Evoluția numărului de membrii a bisericii nr. 1 din Constanța

18 Situația evoluției numărului de membrii între anii 2011-2024, Constanța, Comunitatea Bisericilor Creștine Baptiste Constanța, 2024.

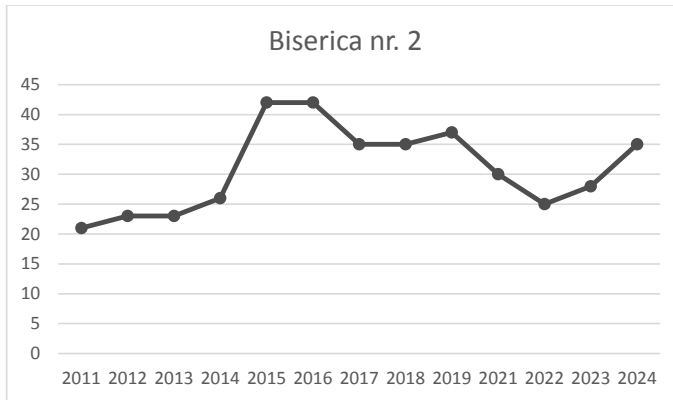

Figura nr. 3. Evoluția numărului de membri a bisericii nr. 2 din Constanța

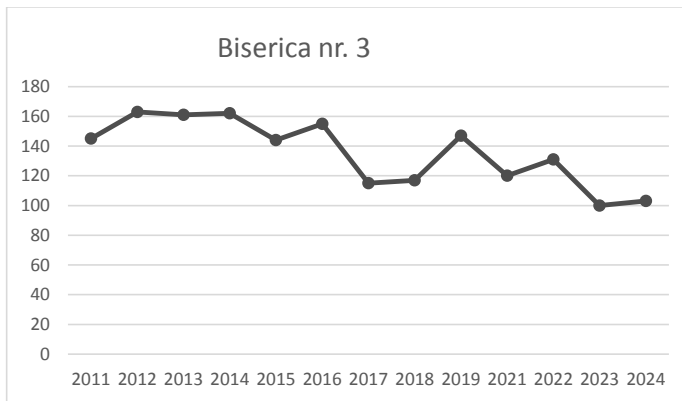

Figura nr. 4. Evoluția numărului de membri a bisericii nr. 3 din Constanța

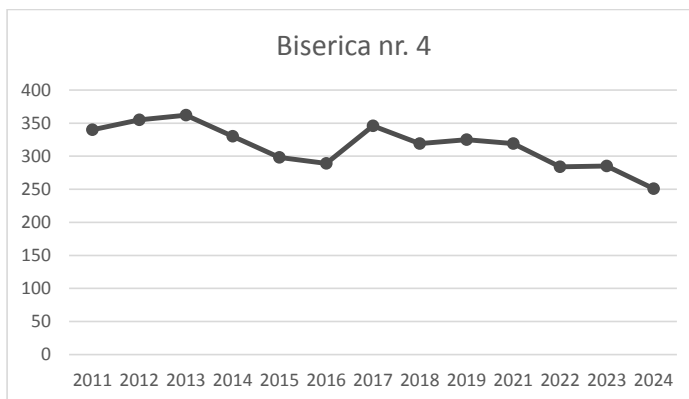

Figura nr. 5. Evoluția numărului de membri a bisericii nr. 4 din Constanța

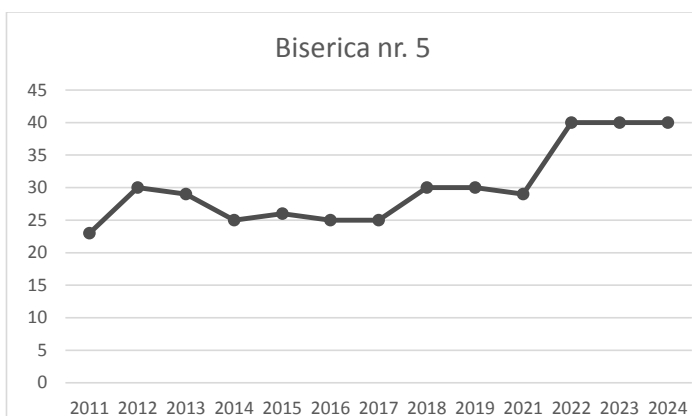

Figura nr. 6. Evoluția numărului de membri a bisericii nr. 5 din Constanța

Datele legate de numărul de membri nu sunt suficiente pentru a determina starea de sănătate a unei biserici. Dr. Mark Dever remarcă că „Biserica este o adunare, nu un loc și nu o statistică. Este un trup unit în Christos, care este Capul Bisericii. Este o familie unită și adoptată de Christos.”¹⁹ Totuși, aceste date pot fi parte dintr-un tablou mai larg, care să ofere o imagine asupra stării de sănătate a unei biserici. Cu toate că ciclul de viață al unei biserici poate include perioade de creștere, iar alteori perioade de stagnare, se poate afirma că „Dumnezeu are o biserică în lume și această biserică este cea mai frumoasă comunitate pe care o avem pe pământ; Nu este perfectă, dar este perfectibilă. Nu tot timpul vizibilă, dar este cunoscută de tot universal”²⁰. De aceea trebuie să prețuim această comunitate a credinței și să luptăm pentru o funcționare adecvată a ei.

Sănătatea bisericii și evaluarea acesteia

Conceptul de sănătate a bisericii poate fi perceput ca abstract și neclar. Pentru a fi evaluată sănătatea unei biserici este important de definit în mod practic și măsurabil acest concept. Pentru Rick Warren o biserică sănătoasă este o biserică care păstrează un echilibru între ceea ce el numește scopurile bisericii:

19 Mark Dever, *Ce Este o Biserică Sănătoasă?*, Oradea, Făclia, 2009, p. 39.

20 Daniel Fodorean, *Dinamica Bisericii: repere fundamentale și funcționale*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2020, p. 149.

„Când un trup uman se găsește într-o stare de dezechilibru, spunem că este bolnav, ceea ce indică o disfuncție în organism. La fel, când trupul lui Hristos își pierde echilibrul, apare boala. Multe dintre aceste boli sunt ilustrate și identificate în cele șapte biserici din Apocalipsa. Viața reapare atunci când toate lucrurile sunt aduse la starea lor de echilibru.”²¹

Unul dintre semnele esențiale ale sănătății unei biserici este legat de cunoașterea funcțiilor bisericii, numite de alții scopurile bisericii, cât și de trăirea ca și comunitate potrivit acestor scopuri. Warren consideră că biserica trebuie să existe pentru împlinirea a cinci scopuri²²:

1. Iubește-l pe Dumnezeu cu toată inima ta – Închinarea
2. Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși – Slujirea
3. Mergeți și faceți ucenici – Evanghelizarea
4. Botezându-i – Părtășia
5. Învățați-i să asculte – Ucenicia.

În viziunea lui aceste scopuri ale bisericii nu sunt opționale, ci sunt determinante pentru existența bisericii. De aceea, o biserică poate fi evaluată și analizată prin prisma acestor cinci scopuri și a echilibrului dintre ele., „echilibrarea celor cinci scopuri nou testamentale aduce sănătate trupului lui Hristos, Bisericii”²³ Practic, Warren propune evaluarea vieții unei biserici pe baza celor cinci funcții ale bisericii și a modului în care acestea sunt îndeplinite de către comunitatea locală de credincioși.

La fel ca Rick Warren, dr. Gene A. Getz consideră că definirea scopurilor bisericii este esențială. În viziunea lui, această definiție trebuie să plece de la câteva întrebări fundamentale: „De ce există biserica? Care este scopul ei ultim? De ce a lăsat Dumnezeu biserica în lume?”²⁴ Spre deosebire de Rick Warren, dr. Gene A. Getz consideră că există doar două scopuri pentru care există biserica:

21 Rick Warren, *Biserica - o pasiune, o viziune: creșterea ei fără compromiterea misiunii și a mesajului*, Oradea, Life, 2002, p.19.

22 *Ibidem*, pp.118-122.

23 *Ibidem*, p.148.

24 Gene A. Getz, *Dinamica Bisericii*, Dallas, BEE International, 1992, p.41.

„Biserica există pentru a îndeplini două funcții fundamentale: evanghelizare (a face ucenici) și edificare (a-i învăța pe ucenici). Aceste două funcții, la rândul lor, răspund la două întrebări: Mai întâi, de ce există biserica în lume? Și, apoi, de ce există biserica sub forma unei comunități adunate de credincioși?”²⁵

Pe baza acestor două scopuri el propune, în lucrarea „Dinamica bisericii”, un plan concret pentru biserici (existente sau cele care se înființează) care să le ajute să fie caracterizate „prin viața și vitalitatea nou-testamentală”.²⁶

În urma unei cercetări ample, care a cuprins peste 1000 de biserici, pe toate cele cinci continente, din 32 de țări și confesiuni diferite²⁷, Christian A. Schwarz a ajuns la concluzia că o biserică sănătoasă este caracterizată de „opt trăsături calitative”:

1. Conducerea care împuternicește;
2. Slujirea orientată pe daruri;
3. Spiritualitate pasionată;
4. Structuri funcționale;
5. Serviciu de închinare inspirator;
6. Grupuri mici integratoare;
7. Evanghelizarea orientată pe nevoi;
8. Relații bazate pe dragoste.²⁸

Din perspectiva lui aceste trăsături se regăsesc în fiecare biserică sănătoasă indiferent de mărime, sau cultură. Studiul lui Schwarz arată că există o interdependență între aceste trăsături calitative, nici una nu poate lipsi și nici una nu i se poate acorda mai multă importanță decât altele.²⁹

Analizând cele trei abordări se poate observa că pot fi privite din următoarea perspectivă:

25 *Ibidem*, p.42.

26 *Ibidem*, p.253.

27 Christian A. Schwarz, *Dezvoltarea Naturală a Bisericii: Un Ghid al Celor Opt Trăsături Calitative Esențiale Ale Unei Biserici Sănătoase*, Timișoara, Impact Media, 2002, p.18.

28 *Ibidem*, pp.22-37.

29 *Ibidem*, p.38.

Gene A. Getz	Rick Warren	Christian A. Schwarz
Evanghelizarea	Închinarea	Spiritualitate pasionată
		Serviciu de închinare inspirator
	Slujirea	Conducerea care împuternicește
		Slujirea orientată pe daruri
Evanghelizarea	Evanghelizarea orientată pe nevoi	
Edificarea	Părtășia	Relații bazate pe dragoste
	Ucenicia	Structuri funcționale
		Grupuri mici integratoare

Acestea se includ unele în altele conform tabelului. În ceea ce dr. Gene A. Getz identifică ca evanghelizare el include închinarea și slujirea.³⁰ La fel se poate observa că atunci când vorbește despre închinare Rick Warren include în aceasta ideile de spiritualitate pasionată și serviciu de închinare inspirator.³¹

Toate aceste abordări pot ajuta la evaluarea stării de sănătate a unei biserici baptiste. La nivel practic, probabil că perspectiva celor cinci funcții ale bisericii propuse de Rick Warren este cea mai accesibilă.

Concluzii

Viața unei comunități de credincioși este dinamică, cu suișuri, coborâșuri și perioade de stagnare. Starea societății își pune amprenta asupra vieții comunităților de credincioși, la fel cum viața bisericii influențează viața societății. Între biserică și societate există o legătură de tip cauză și efect, cele două influențându-se reciproc. Biserica nu poate ignora societatea, ea trebuie să identifice problemele cu care aceasta se confruntă, oferind un răspuns al Evangheliei la acestea. Perioada de pandemie cu virusul COVID 19³² a afectat profund viața orașului Constanța. La rândul lor, bisericile baptiste din orașul Constanța au fost afectate de schimbările create în societate de această pandemie.

30 Gene A. Getz, *Dinamica Bisericii*, Dallas, BEE International, 1992, p.278.

31 Rick Warren, *Biserica - o pasiune, o viziune: creșterea ei fără compromiterea misiunii și a mesajului*, Oradea, Life, 2002, pp. 273-285.

32 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Spiritual lessons observed through the Coronavirus Crisis", în *Dialogo. Issue of Modern Man*, 2020, vol.6, no.2, pp. 71-82.

Asemenea pietiștilor din secolul XVI-lea, comunitățile locale de credincioși baptiști trebuie să aducă speranța unor vremuri mai bune pentru biserică și pentru societate. Ei trebuie să înțeleagă și să accepte că este „datoria lor față de Dumnezeu, pentru slava mai mare a lui Dumnezeu, să încerce să schimbe condițiile aici și acum”.³³

Pe de altă parte, o biserică poate influența pozitiv societatea, doar în măsura în care ea este sănătoasă din punct de vedere spiritual.³⁴ O comunitate de credincioși preocupată să împlinească scopurile pentru care există biserica poate aduce o schimbare pozitivă în orașul sau localitatea lor.

Bibliografie:

- ✦ BONHOEFFER, Dietrich, *Letters and Papers from Prison*, Updated edition, New York, Touchstone, 1997.
- ✦ BROWN, David, *Reconnect Your Church: A Practical Handbook for Church Revitalisation*. London, Inter-Varsity Press, 2023.
- ✦ COLESNIUC, Sorin Marcel, *Dobrogea, edificii cu mozaic: credința, cultura, cetatea*, Constanța, Ex Ponto, 2019.
- ✦ Comunitatea Bisericilor Creștine Baptiste Constanța, *Situația evoluției membralității între anii 2011-2024*, Constanța, 2024.
- ✦ DEVER, Mark, *Ce Este o Biserică sănătoasă?*, Oradea, Făclia, 2009.
- ✦ FODOREAN, Daniel, *Dinamica Bisericii: repere fundamentale și funcționarele*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2020.
- ✦ GETZ, Gene A., *Dinamica Bisericii*, Dallas, BEE International, 1992.
- ✦ MALPHURS, Aubrey, *Advanced Strategic Planning: A 21st-Century Model for Church and Ministry Leaders*. 3rd edition. Grand Rapids, Michigan, Baker Books, 2013.
- ✦ NIEBUHR, Richard H., *Cristos și cultura*, Oradea, Casa Cărții, 2021.
- ✦ OTT, Craig; Stephen J. Strauss, Timothy C. Tennent and A. Scott Moreau, *Encountering Theology of Mission: Biblical Foundations, Historical Developments, and Contemporary Issues*, Grand Rapids, Michigan, Baker Academic, 2010.

³³ Roger E. Olson and Christian T. Collins Winn, *Reclaiming Pietism: Retrieving an Evangelical Tradition*, Grand Rapids, Michigan, William B. Eerdmans Publishing, 2015, Chapter 5: A Portrait of Pietism.

³⁴ Ioan-Gheorghe Rotaru, “Biserica lui Dumnezeu, sursa unui Râu al Vieții și al Vindecării”, *Argeșul orthodox*, 2012, XI, nr.564, p.5.

- ✦ POPOVICI, Alexa, *Istoria baptiștilor din România*, Oradea, Făclia, 2007.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Misiunea Bisericii în societate", *Timotheus – Incursiuni Teologice Tematice* 4 (2), 2017, pp. 57-76.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Biserica lui Dumnezeu, sursa unui Râu al Vieții și al Vindecării", *Argeșul orthodox*, 2012, XI, nr.564, p.5.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, "Spiritual lessons observed through the Coronavirus Crisis", în *Dialogo. Issue of Modern Man*, 2020, vol.6, no.2, pp. 71-82.
- ✦ SCHWARTZ, Christian A., *Dezvoltarea naturală a bisericii: un ghid al celor opt trăsături calitative esențiale ale unei biserici sănătoase*, Timișoara, Impact Media, 2002.
- ✦ WARREN, Rick, *Biserica - o pasiune, o viziune: creșterea ei fără compromiterea misiunii și a mesajului*, Oradea, Life, 2002.

Lista figurilor și tabelelor

- ✦ Figura nr. 1. Evoluția numărului de membrii în Comunitatea Baptistă Constanța
- ✦ Figura nr. 2. Evoluția numărului de membrii a bisericii nr. 1 din Constanța
- ✦ Figura nr. 3. Evoluția numărului de membrii a bisericii nr. 2 din Constanța
- ✦ Figura nr. 4. Evoluția numărului de membrii a bisericii nr. 3 din Constanța
- ✦ Figura nr. 5. Evoluția numărului de membrii a bisericii nr. 4 din Constanța
- ✦ Figura nr. 6. Evoluția numărului de membrii a bisericii nr. 5 din Constanța
- ✦ Tabelul nr. 1, Structura etnică a județului și municipiului Constanța
- ✦ Tabelul nr. 2, Structura religioasă a județului și municipiului Constanța

Website-uri

- ✦ http://www.cjc.ro/dyn_img/Strategie_jud.Cta/Propunere_Strategie_Dezvoltare_Durabila_Jud.Constanta_2021-2027.pdf
- ✦ <https://larics.ro/barometrul-vietii-religioase-editia-a-iii-a/>
- ✦ <https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-etno-culturale-demografice/>